

En human flyktingpolitik

RESCUE:s uppmaningar till Sverige

2026 | [Rescue.org/SE](https://rescue.org/SE)

Innehåll

Sammanfattning	1
Våra uppmaningar	1
Bakgrund.....	2
1. Återställ och utvidga säkra vägar till Sverige.....	4
2. Säkerställ värdighet och rättigheter i asylprocess, mottagande och återvändande	8
3. Investera i integration	11
4. Upprätthåll det globala systemet för flyktingskydd	13
Slutord	14

Sammanfattning

Sverige har under decennier varit en global ledare inom skydd av flyktingar och ett av de länder i Europa som tagit emot flest kvotflyktingar per capita. Sverige har spelat en central roll i att utveckla internationella skyddsstandarder, stärka global solidaritet och främja ansvarsfördelning. I arbetet med pågående nationella reformer inom migrationspolitiken, och implementeringen av EU:s migrations- och asylpakt, har Sverige fortfarande möjlighet att behålla sitt goda internationella anseende genom att avstå policy och praxis som riskerar att undergräva skydd av flyktingar, begränsa rättigheter och försämra möjligheterna till integration.

Med utgångspunkt i International Rescue Committees (RESCUE:s) långa erfarenhet av program- och policyarbete i fler än 40 länder ger denna rapport konkreta rekommendationer för hur Sverige kan bedriva en human asylpolitik som fungerar för både människor som flyr från kriser, och för Sverige.

Sveriges asyl-, mottagnings- och integrationsprocesser bör vara både effektiva och rättighetsbaserade. Det kräver en kombination av effektiv styrning, starka skyddsgarantier, långsiktiga investeringar i inkludering och integration, tillgång till säkra lagliga vägar såsom vidarebosättning, samt fortsatt stöd till de länder som tar emot flest antal flyktingar. På så vis kan Sverige bidra till att forma ett långsiktigt hållbart europeiskt och globalt system för flyktingskydd som upprätthåller internationell rätt, adresserar grundorsakerna till tvångsfördrivning och möter aktuella utmaningar.

Våra uppmaningar

RESCUE:s uppmaningar till Sverige:

1. Återställ och utvidga säkra vägar till Sverige
2. Säkerställ värdighet och rättigheter i asylprocess, mottagande och återvändande
3. Investera i integration av flyktingar
4. Upprätthåll det globala systemet för flyktingskydd

Centrala begrepp

Asylsökande

En person som har ansökt om internationellt skydd vars skyddsstatus ännu inte fastställts.

Flykting

En person som enligt 1951 års flyktingkonvention¹ erkänns som flykting då denne har en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk uppfattning eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp.

Kvotflykting och vidarebosättning

¹ United Nations High Commissioner for Refugees, "The 1951 Refugee Convention," accessed April 14, 2026, <https://www.unhcr.org/about-unhcr/overview/1951-refugee-convention>

En person som har flytt till ett nytt land, men som av olika anledningar behöver vidarebosättning i ett tredje land. Vidarebosättning innebär att flyktingar kan resa säkert från det första asyllandet till ett annat land som har gått med på att ta emot kvotflyktingar. FN-organet UNHCR hjälper till att vidarebosätta kvotflyktingar.

Alternativt skyddsbehövande

En person som inte klassas som flykting men som skulle fara illa om hen återvände till sitt hemland (t.ex. riskera dödsstraff, tortyr eller våld).

Person med skydd enligt massflyktsdirektivet

En person som beviljats skydd enligt EU:s massflyktsdirektiv². Direktivet aktiverades för första gången 2022 med anledning av kriget i Ukraina.

Övriga migranter

Människor som kommer till Sverige av andra anledningar (t.ex. arbetskraftsinvandring, familjeåterförening eller studier) och inte faller under kategorierna asylsökande eller flykting. Detta inkluderar även papperslösa migranter.

Bakgrund

De beslut som nu fattas inom migrationsområdet kommer att påverka människor under lång tid framöver. Historiskt sett har Sveriges migrationspolitik stärkt landets ekonomi, arbetsmarknad³ och samhället i stort⁴, och positionerat Sverige som ett av länderna i Europa och världen med störst engagemang för skydd av flyktingar. Det här skyddet är nu hotat av stora omläggningar i den svenska migrationspolitiken.

Sverige har högt internationellt anseende när det kommer till humanitärt skydd. Redan 1950 infördes det första formella vidarebosättningsprogrammet och sedan dess har Sverige tagit emot flyktingar från stora humanitära kriser runt om i världen, bland annat från Chile på 1970-talet, Iran och Irak på 1980-talet och Balkan under 1990-talet.

Mellan 2015 och 2016 tog Sverige emot omkring 163 000 asylsökande – cirka 12 procent av alla som sökte skydd i Europeiska Unionen (EU) under den perioden – och hade under perioden fler

---

² European Commission, "Temporary Protection," accessed April 14, 2026, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/asylum-eu/temporary-protection_en

³ According to OECD, in 2023, the labour-force participation among immigrants in Sweden stood at about 83.8% – one of the highest percentages across all OECD countries. Furthermore, OECD data proves that immigrants are over-represented among entrepreneurs and the self-employed, contributing to job creation and economic growth. Organisation for Economic Co-operation and Development, *International Migration Outlook 2024*, "Recent Developments in International Migration Movements and Labour Market Inclusion of Immigrants" (Paris: OECD Publishing, 2024), https://www.oecd-ilibrary.org/en/publications/international-migration-outlook-2024_50b0353e-en/full-report/recent-developments-in-international-migration-movements-and-labour-market-inclusion-of-immigrants_d9495542.html

⁴ Sweden has a large and growing foreign-born population – over 20% of the population – helping sustain the labour force in an aging society. Organisation for Economic Co-operation and Development, *International Migration Outlook 2025*, "Sweden" (Paris: OECD Publishing, 2025), https://www.oecd-ilibrary.org/en/publications/international-migration-outlook-2025_ae26c893-en/full-report/sweden_d3286533.html

asylansökningar per capita än någon annan EU-medlemsstat.⁵ Efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina beviljade Sverige tillfälligt skydd till fler än 50 000 personer som fördrivits från Ukraina.⁶

Utöver sina insatser nationellt har Sverige varit en aktiv förespråkare för antagandet av det globala flyktingramverket Global Compact on Refugees (GCR)⁷ 2018 och har genomgående drivit ramverkets centrala principer om ansvarsfördelning, utbyggda säkra vägar, samt starkare kopplingar mellan humanitära insatser och långsiktigt utvecklingssamarbete.

År 2025 uppgick Sveriges totala bistånd till 56 miljarder kronor, vilket gör landet till en av världens mest generösa givare sett till både per capita och andel av BNI.⁸ Som en av FN:s flyktingorgan UNHCR:s största givare av icke-öronmärkta pengar bidrog Sverige med cirka 179 miljoner USD till organisationen under 2025.⁹

2015 föreslog regeringen, som då leddes av Socialdemokraterna, förändringar i migrationspolitiken. Förändringarna resulterade i en tillfällig lag 2016¹⁰ som begränsade vissa vägar till skydd och gjorde tillfälliga uppehållstillstånd till norm. De flesta av dessa förändringar gjordes senare permanenta¹¹. Valet 2022 innebar ett tydligt skifte i migrationspolitiken. Tidöavtalet, en politisk överenskommelse mellan Sveriges regeringspartier: Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, tillsammans med Sverigedemokraterna, anger partiernas gemensamma politiska agenda och befäste Sveriges förflyttning mot en mer restriktiv migrationspolitik med fokus på kontroll. Som en följd har Sveriges vidarebosättningsprogram minskat kraftigt. Samtidigt togs en rad reformer fram som skärper reglerna för asyl, familjeåterförening, arbetskraftsinvandring och

---

⁵ Swedish Migration Agency, "Ten Years Since 2015 – What Happened?," October 27, 2025, <https://www.migrationsverket.se/en/about-the-swedish-migration-agency/the-swedish-migration-agency-answers/2025/2025-10-27-ten-years-since-2015---what-happened.html>

⁶ Eurostat, "Beneficiaries of Temporary Protection at the End of the Month by Citizenship, Age and Sex – Monthly Data," database, accessed April 14, 2026, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asytpsm/default/table?lang=en&category=migr.migr_asy.migr_a_sytp

⁷ United Nations High Commissioner for Refugees, "Global Compact on Refugees," accessed April 14, 2026, <https://www.unhcr.org/about-unhcr/overview/global-compact-refugees>.

⁸ ODA-to-GNI basis refers the percentage of a country's gross national income (GNI) that it provides as official development assistance (ODA). Organisation for Economic Co-operation and Development, "Sweden," in *Development Co-operation Profiles*, June 11, 2025, https://www.oecd.org/en/publications/development-co-operation-profiles_04b376d7-en/sweden_557d7c2d-en.html

⁹ United Nations High Commissioner for Refugees, "Sweden as a Donor," accessed April 14, 2026, <https://www.unhcr.org/nordic-and-baltic/sweden-donor>

¹⁰ Swedish Government, *Temporary Restrictions on the Possibility of Being Granted a Residence Permit in Sweden (Prop. 2015/16:174)* (Stockholm: Government Offices of Sweden, 2016), <https://www.regeringen.se/contentassets/075968fdd8c94788977dba14bae16444/forslag-om-att-tillfalligt-begransa-mojligheten-att-fa-uppehallsstillstand-i-sverige-prop.-201516174.pdf>

¹¹ The temporary law provided that, as a general rule, only temporary residence permits would be granted to persons in need of protection, except for those admitted under the resettlement scheme. It also introduced restrictions on family reunification for holders of temporary residence permits, as well as stricter requirements for self-sufficiency. Residence permits on the basis of particularly distressing circumstances (*synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter*) were to be granted only where a refusal would conflict with Sweden's international obligations. The same standard applies to applications for family reunification submitted by family members who were not in Sweden at the time of the application.

medborgarskap. Mottagningsstandarderna sänks och tillfälligt, i stället för varaktigt, skydd blir norm. Välfärden villkoras, incitamenten för frivilligt återvändande ökar, obligatoriska integrationsprogram införs och regelverken för handläggning, förvar och återvändande stramas åt.

Parallellt med nationella reformer implementerar Sverige EU:s migrations- och asylpakt (EU-pakten)¹² från juni 2026. EU-pakten syftar delvis till att fastställa miniminivåer för skydd. Sverige behandlar i stället denna miniminivå som ett tak och reformerar migrationspolitiken. Reformerna riskerar att urholka både flyktingskyddet och grundläggande mänskliga rättigheter.

Nedan följer rekommendationer som beskriver vad Sverige behöver göra för att säkerställa en rättssäker asylprocess, tillgång till säkra flyktvägar, varaktigt skydd och goda integrationsmöjligheter, samt vad Sverige bör göra för att anta rollen som en ansvarstagande aktör både i Europa och i världen.

1. Återställ och utvidga säkra vägar till Sverige

Sverige har, tack vare sin långa erfarenhet av vidarebosättning av flyktingar, goda möjligheter att ta en ledande roll för att möta dagens globala utmaningar¹³ och bör göra det genom att utöka säkra flyktvägar till Sverige.

Mellan 2003 och 2023 tillhandahöll Sverige vidarebosättning för nästan 50 000 flyktingar¹⁴, men efter Tidöavtalet 2022 minskades den årliga flyktingkvoten med 82 %, från 5 000 till 900 årligen.¹⁵ Sverige åtog sig i EU:s gemensamma vidarebosättningsplan för 2026–2027 att ta emot 900 kvotflyktingar över två år. Sveriges nuvarande regering har också infört ett nytt kriterium vid bedömning av asylärenden: "integrationspotential". Kriteriet omfattar bland annat entreprenöranda, kompetens, utbildning, arbetslivserfarenhet och "värderingar som underlättar integration i det svenska samhället".¹⁶ Även om Migrationsverket framhåller att skyddsbehov fortsatt ska vara utgångspunkten i beslut om vidarebosättning, riskerar den ökade betoningen på förutsättningar för integration att omvandla vidarebosättning till en väg till arbetskraftsinvandring, vilken kan leda till att de mest utsatta flyktingarna systematiskt prioriteras ned.

---

¹² European Commission, "Pact on Migration and Asylum," May 21, 2024, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en

¹³ United Nations High Commissioner for Refugees, "Projected Global Resettlement Needs 2026," June 24, 2025, <https://www.unhcr.org/media/projected-global-resettlement-needs-2026>

¹⁴ "Why Do Countries Resettle Refugees? An Analysis of Sweden's Commitment to Refugee Resettlement," *Journal of Migration Studies* (2025), <https://doi.org/10.1186/s41018-025-00175-y>

¹⁵ United Nations High Commissioner for Refugees, *Sweden: Bi-Annual Fact Sheet, September 2024* (Geneva: UNHCR, September 30, 2024), <https://www.unhcr.org/europe/sites/europe/files/2024-10/bi-annual-fact-sheet-2024-09-sweden.pdf>

¹⁶ European Union Agency for Asylum, "EUAA Practical Guide on Access to the Asylum Procedure," February 27, 2026, <https://www.euaa.europa.eu/it/node/24034>

Stödet till människor som tvingats fly sina hemländer utanför Europa minskar

UNHCR uppskattar att det kommer att finnas 136 miljoner tvångsfördrivna och statslösa människor vid slutet av 2026. Detta inkluderar 31,8 miljoner flyktingar, 8,9 miljoner asylsökande och 6,6 miljoner andra människor i behov av internationellt skydd¹⁷. Behovet av vidarebosättning av flyktingar globalt uppgår för närvarande till cirka 2,5 miljoner människor.¹⁸

Nästan 8 av 10 flyktingar och statslösa personer befinner sig utanför Europa.¹⁹ Likväl kommer 8 av 10 tvångsfördrivna personer från ett av de 20 länder som identifierats på RESCUE:s Emergency Watchlist 2026²⁰ (en lista över de platser där de humanitära kriserna riskerar att förvärras som mest).

När länder backar kring vidarebosättning och flyktingskydd, samtidigt som biståndet minskar, riskerar det att skapa en dominoeffekt i hela systemet. Det sätter i sin tur ännu större press på länder och regioner som redan tar emot det största antalet av världens flyktingar. De reformer som föreslås i detta dokument bör kompletteras med stora investeringar i asyl- och skyddssystem i de länder där de flesta flyktingar bor, tekniskt stöd för säkra vägar mellan länder i globala syd, och finansiering till insatser som adresserar orsakerna till fördrivning. Sådana satsningar bör inte förväxlas med att använda bilateralt bistånd till migrationskontroll eller andra nationella migrationsmål (se avsnitt 5).

Sverige har, förutom vidarebosättning, inte aktivt utvecklat humanitära mottagningsprogram eller andra vägar för människor som behöver skydd, undantaget några få mindre initiativ som kombinerar skydd med möjlighet till arbete eller forskning i Sverige.²¹ Samtidigt pekar Sveriges ekonomiska och demografiska utveckling²² alltmer på behovet av en utökad arbetskraft och

¹⁷ United Nations High Commissioner for Refugees, *Global Appeal 2026* (Geneva: UNHCR, 2025), <https://www.unhcr.org/publications/global-appeal-2026>

¹⁸ United Nations High Commissioner for Refugees, *Projected Global Resettlement Needs 2026*, June 24, 2025, <https://www.unhcr.org/publications/2026-projected-global-resettlement-needs-pgrn>

¹⁹ Analysis of statistics from UNHCR data finder. For this analysis Türkiye was treated as outside of Europe.

²⁰ International Rescue Committee, *2026 Emergency Watchlist*, December 16, 2025, <https://www.rescue.org/watchlist2026>

²¹ For example, *Scholars at Risk* support scholars facing serious threats in their home countries by facilitating temporary academic positions at member universities and colleges. In addition, Sweden has 25 cities of refuge that are part of the *International Cities of Refuge Network*, which provide sanctuary to at-risk artists. Read more: Delegation for Migration Studies (Delmi), *Designing Legal Pathways into Sweden: Opportunities, Challenges and Added Value* (Stockholm: Delmi, February 19, 2026), <https://www.delmi.se/en/publications/report-2026-1-designing-legal-pathways-into-sweden-opportunities-challenges-and-added-value/>

²² Ibid. According to a report by Delmi, in early 2025, the population stood at approximately 10.6 million, having increased by only about 5,000 people since the start of the year, reflecting declining birth rates, lower immigration, and rising emigration. Official statistics show a shortage of at least 70,000 people across sectors such as healthcare and technology, alongside slowing population growth and an aging population. *Delmi's report* further points to shortages in sectors such as energy (5.9%), administrative services (3.9%), and professional and technical fields (3.8%). 45% of employers reported recruitment difficulties, with 38% unable to fill vacancies – rising to 60% in the healthcare sector. These shortages are expected to intensify due to an ageing population and increased demand for care services. show a shortage of at least 70,000 people across sectors such as healthcare and technology, alongside slowing population growth and an aging population. Delmi's report further points to shortages in sectors such as energy (5.9%), administrative services (3.9%), and professional and technical fields (3.8%). 45% of

strukturerade migrationsvägar – såsom just vidarebosättning och kompletterande vägar²³ – som kan bidra till att tillgodose dessa behov samtidigt som de erbjuder säkra, lagliga alternativ till irreguljär migration.

Utvidgning av säkra och kompletterande vägar

De europeiska regeringarna har en rad olika möjligheter att utvidga kompletterande vägar. Även om det inte rör sig om skyddsvägar kan initiativ som "Talangpartnerskap"²⁴, som införts genom EU-pakten, bidra till att minska arbetskraftsbrist genom att underlätta laglig migration för kvalificerade arbetstagare och kan utgöra ett alternativ för vissa personer som söker skydd. Olika typer av lokala samhällsinitiativ²⁵ har visat sig öka antalet tillgängliga mottagningsplatser, påskynda integrationen, förbättra det allmänna stödet för flyktingar och minska den irreguljära migrationen. Italiens initiativ Humanitarian Corridors²⁶, ett framgångsrikt samarbete mellan trossamfund och regeringen, är ett starkt exempel på hur engagemang från privatpersoner kan skapa säkra och hållbara vägar för flyktingar. Andra gräsrotsinitiativ – såsom mentorskap, fadderprogram och privat boende – visade sig vara effektiva under insatserna i Ukrainaresponsen. I Storbritannien²⁷ har samhällsinitiativ bidragit till att öka vidarebosättningskapaciteten, och allt starkare bevis pekar på att nya säkra vägar är effektiva för att skapa hållbara och reglerade alternativ till farliga resor över gränser.²⁸

Erfarenheter från USA, särskilt när det gäller privata initiativ och datadriven matchning, kan ge inspiration och stärka kompletterande vägar i Europa. År 2023 lanserades "Welcome Corps" i USA, ett program som kopplar samman grupper av privatpersoner med flyktingar som beviljats vidarebosättning.²⁹ Privatpersonerna stöttade nyanlända med bostad, sysselsättning, utbildning, språkkunskaper och integration i samhället. Över 13 000 personer stöttade mottagandet av nyanlända genom "Welcome Corps" under det första året, och de tusentals ankomster som skedde genom programmet bidrog till att USA 2024 nådde den högsta siffran för vidarebosättning av flyktingar på tre decennier. Som en del av detta arbete samarbetade RESCUE med Pairity för att testa ett algoritmiskt, datadrivet matchningssystem

employers reported recruitment difficulties, with 38% unable to fill vacancies – rising to 60% in the healthcare sector. These shortages are expected to intensify due to an ageing population and increased demand for care services.

²³ United Nations High Commissioner for Refugees, "Complementary Pathways for Admission to Third Countries," accessed April 14, 2026, <https://www.unhcr.org/what-we-do/build-better-futures/solutions/complementary-pathways-admission-third-countries>

²⁴ European Commission, "Talent Partnerships," accessed April 14, 2026, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/legal-migration-and-resettlement/talent-partnerships_en

²⁵ European Commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs et al., *Study on the Feasibility and Added Value of Sponsorship Schemes as a Possible Pathway to Safe Channels for Admission to the EU, Including Resettlement: Final Report* (Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018), <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1dbb0873-d349-11e8-9424-01aa75ed71a1>

²⁶ "The Humanitarian Corridors," accessed April 14, 2026, <https://www.humanitariancorridor.org/en/homepage/>

²⁷ UK Government, "Community Sponsorship: Guidance for Prospective Sponsors," September 15, 2025, <https://www.gov.uk/government/publications/apply-for-full-community-sponsorship/community-sponsorship-guidance-for-prospective-sponsors>

²⁸ International Rescue Committee UK, "Immigration Statistics Reveal Urgent Need for Safe Routes, Says IRC UK," November 28, 2024, <https://www.rescue.org/uk/press-release/immigration-statistics-reveal-urgent-need-safe-routes-says-irc-uk>

²⁹ International Rescue Committee, "A New Way to Greet Refugees: Welcome Corps," accessed April 14, 2026, <https://www.rescue.org/article/new-way-greet-refugees-welcome-corps>

mellan mottagande privatpersonerna och ankommande flyktingar. RESCUE analyserar redan lärdomarna från detta projekt tillsammans med algoritmisk matchning från partners i EU, för att kunna erbjuda värdefulla insikter kring hur flyktingars integration och placering kan förbättras.³⁰

Sverige har också skärpt reglerna för familjeåterförening. Från och med 2023 har personer som beviljats subsidiärt skydd förlorat sitt undantag från krav på bostad och lönenivå som ställs på andra invandrare, även om de ansöker om familjeåterförening omedelbart efter att deras status har fastställts. Samma reform höjde också minimiåldern för makar och partners från 18 till 21.³¹ Dessa förändringar innebar till exempel att om en förälder beviljats skydd i Sverige och ett barn haft uppehållstillstånd på grund av familjeband, ändrades barnets rättsliga status när det fyllde 18 år: barnet ansågs inte längre ingå i familjeenheten och förlorade automatiskt grunden för sitt uppehållstillstånd.³² Efter reaktioner från media och allmänhet presenterade Tidöpartierna den 2 juni 2026 en så kallad ventil i lagen som innebär att unga upp till 21 år kan få uppehållstillstånd genom anknytning till sina föräldrar. En snabbutredning ser över hur dessa personer, samt de som påverkats av tidigare regler, kan få mer flexibla möjligheter att ansöka om nya uppehållstillstånd utan att lämna landet.

Trots ventilen kan den nya regeln få allvarliga konsekvenser. Unga människor som har vuxit upp och utbildat sig i Sverige kan ställas inför rättslig osäkerhet, utvisning och separation från sina familjer. Mer generellt riskerar den restriktiva utformningen av Sveriges regler för familjeåterförening, i kombination med en snäv definition av berättigade familjemedlemmar,³³ att förbise beroende- och omsorgsrelationer som är särskilt viktiga i flyktsituationer. Det kan leda till att familjer hålls åtskilda, med konsekvenser för barnets bästa och rätten till familjeliv.

RESCUE:s rekommendationer

- **Utöka kvoterna för vidarebosättning och återgå gradvis till tidigare nivåer om 5 000 personer.** Sverige bör till fullo uppfylla sina åtaganden i praktiken, och säkerställa att vidarebosättning fungerar som en livlina för de mest utsatta flyktingarna, snarare än en väg som endast är tillgänglig för dem med ”integrationspotential”.
- **Utöka kompletterande säkra vägar, bland annat via utbildning, arbete och lokala och privata medborgarinitiativ.** Dessa vägar kan utvecklas stegvis: först riktade pilotprogram som sedan gradvis utökas utifrån utvärdering och resultat. Sådana vägar

---

³⁰ International Rescue Committee, Berlin Governance Platform and HIAS, *From Commitment to Implementation: Recommendations for the EU Relocation Mechanism*, October 9, 2025,

<https://www.rescue.org/eu/report/commitment-implementation-recommendations-eu-relocation-mechanism>

³¹ European Union Agency for Asylum, “Family Reunification,” in *Asylum Report 2024* (June 2024),

<https://www.euaa.europa.eu/print/pdf/node/23929>

³² Swedish Migration Agency, “Other Rules When Children Become Adults,” February 25, 2025,

<https://www.migrationsverket.se/en/about-the-swedish-migration-agency/the-swedish-migration-agency-answers/2025/2025-02-25-other-rules-when-children-become-adults.html>

³³ European Council on Refugees and Exiles (ECRE). *AIDA Country Report: Sweden – 2024 Update*. Brussels: ECRE, May 11, 2025. https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/05/AIDA-SE_2024Update.pdf.

bör utformas så att de inkluderar kriterier för sårbarhet med riktat stöd för att säkerställa rättvisa möjligheter att ta del av dem. De bör utgöra ett komplement till vidarebosättning och asyl, snarare än att fungera som en ersättning för det grundläggande skyddet.

- **Upprätthåll rätten till familjeliv.** Familjeåterförening är inte bara en grundläggande rättighet utan också en väg till skydd. Sverige bör säkerställa lika och effektiv tillgång till familjeåterförening för flyktingar och personer som beviljats subsidiärt skydd. Det kan göras genom att undvika oproportionerliga krav på inkomst och bostad, tillåta bredare familjedefinitioner än ”kärnfamiljen” där sårbarhet, beroende eller barnets bästa så kräver, och säkerställa att familjeåterförening förblir tillgänglig i praktiken. Unga vuxna bör inte tvingas in i en situation av rättslig osäkerhet och separation från sina familjer då de inte uppfyller lönekrav eller anses ha egna skyddsskäl.

2. Säkerställ värdighet och rättigheter i asylprocess, mottagande och återvändande

EU-pakten, som började gälla i juni 2026, lägger stor vikt vid påskyndade gränsförfaranden och screening. I kombination med de restriktiva nationella reformer som redan pågår riskerar implementeringen av EU-pakten att skapa ett system där snabbhet och kontroll prioriteras framför kvaliteten i de individuella prövningarna och skyddsgarantierna. Påskyndade förfaranden minskar avsevärt den tid som en sökande har på sig att förstå processen, samla in bevis, få tillgång till juridisk hjälp, samt för ansvarig myndighet att identifiera sårbarheter (inklusive sådana som rör trauma, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet och ålder) och risker vid återvändande.

Som en av de centrala skyddsåtgärderna i EU-pakten kräver den nya screeningförordningen³⁴ att Sverige inrättar en oberoende mekanism för övervakning av grundläggande rättigheter. Syftet med den oberoende mekanismen är att säkerställa att mänskliga rättigheter respekteras under hela screeningprocessen, inklusive efterlevnaden av non-refoulementprincipen, vilken innebär att en stat inte får skicka tillbaka någon till ett land där personen riskerar förföljelse, tortyr eller annan omänsklig behandling. I mitten av juni 2026 hade Sverige ännu inte utsett en sådan mekanism och dess utformning var fortfarande inte fastställd, vilket väcker farhågor om huruvida den kommer att vara tillräckligt oberoende, ha tillräckliga resurser och kunna tillhandahålla effektiv övervakning i realtid av de mänskliga rättigheterna under gräns- och screeningförfaranden.

Även Sveriges mottagningsystem genomgår omfattande förändringar. Tidigare kunde asylsökande själva ordna boende, bland annat genom att hyra privat eller bo hos vänner eller släkt, vilket gjorde det möjligt för dem att utnyttja befintliga sociala nätverk och kontakter i samhället samtidigt som de erhöll grundläggande ekonomiskt stöd. Sedan september 2025 måste asylsökande bo i Migrationsverkets ”mottagnings- och återvändandecenter” för att få tillgång till ekonomiskt stöd, vilket tvingar dem att välja mellan statligt stöd och sociala nätverk. En ny mottagningslag som

---

³⁴ Council of the European Union, “A New Screening Regulation,” accessed April 14, 2026, <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/screening-regulation/>

träder i kraft 1 oktober 2026 innebär geografiska begränsningar och regelbundna närvarokontroller, vilket riskerar att öka isoleringen, fördröja integrationen och skapa förhållanden som i praktiken liknar frihetsberövande, utan de fullständiga skyddsåtgärder som gäller vid formellt frihetsberövande. Det är oklart om, och i vilken utsträckning, dessa mottagnings- och återvändandecenter kommer att kunna tillgodose skyddsbehoven hos utsatta grupper, däribland barn och HBTQI+-personer.

Utvecklingen inom EU går mot ett bredare fokus på utvisningar, bland annat genom den nya återvändandeförordningen³⁵ och de senaste besluten om regler för "säkert ursprungsland" och "säkert tredjeland"³⁶. Så kallade "säkra ursprungsländer" är länder där EU bedömer att det generellt sett inte förekommer någon förföljelse, tortyr eller risk för godtyckligt våld, vilket gör att asylansökningar av personer från dessa länder får en snabb och förenklad asylprövning, ofta med avslag. Problemet är att dessa länder inte är säkra för alla, och människors individuella behov kan missas.

Regler om "säkert tredjeland" gör att asylsökande kan flyttas utanför EU, även till länder som den sökande bara passerat. Det kan leda till att människor skickas till länder de saknar koppling till.

I "återvändandehubbar" utanför EU kan människor hållas i förvar i väntan på utvisning. Det förlägger skyddsansvar utanför EU med risk för att kränkningar av de mänskliga rättigheterna ökar, skyddsmekanismer försvagas och där effektiv tillsyn saknas.³⁷

EU:s fokus på att människor ska lämna unionen speglas i nationella reformer i Sverige. För närvarande tillämpar Sverige ett tvåspårssystem: återvändningsbidrag för personer med uppehållstillstånd i Sverige och medborgarskap i annat land som frivilligt lämnar Sverige³⁸, och strikt övervakning, frihetsberövande och tvångsutvisningar³⁹ för asylsökande vars ansökningar avslagits. Den 15 juni 2026 röstade riksdagen igenom en lag som bland annat innebär att fler myndigheter blir skyldiga att tipsa Polismyndigheten om personer som misstänks vistas olovligt i Sverige. Kopplingen mellan tillgång till offentlig service och invandringskontroll riskerar att avskräcka migranter från att söka hjälp och använda sig av samhällstjänster. Trots att sjukvården inte omfattas av informationsplikten⁴⁰ ser RESCUE en risk att det här urholkar människors tillit till myndigheter och även kan påverka människors vilja att söka vård. Om människor undviker att

---

³⁵European Council on Refugees and Exiles, "ECRE Statement on the European Parliament Vote on the Return Regulation," March 26, 2026, <https://ecre.org/ecre-statement-european-parliament-vote-on-the-return-regulation/>

³⁶ International Rescue Committee, "What Do the Latest Decisions on Safe Countries and Returns Mean for People on the Move?," accessed April 14, 2026, <https://www.rescue.org/eu/article/what-do-latest-decisions-safe-countries-and-returns-mean-people-move>

³⁷ International Rescue Committee, "What Are Return Hubs and Why Are They So Concerning?," accessed April 14, 2026, <https://www.rescue.org/eu/article/what-are-return-hubs-and-why-are-they-so-concerning>.

³⁸ Swedish Migration Agency, "Repatriation Grant," accessed April 14, 2026, <https://www.migrationsverket.se/en/you-have-a-permit-in-sweden/asylum/repatriation-grant.html>

³⁹ Swedish Migration Agency, "Supervision and Detention," accessed April 14, 2026, <https://www.migrationsverket.se/en/word-explanations/supervision-and-detention.html>

⁴⁰ Physicians for Human Rights, *Consequences of Fear: How the Trump Administration's Immigration Policies and Rhetoric Block Access to Health Care* (April 2025), <https://pwr.org/wp-content/uploads/2025/04/Consequences-of-Fear-Research-Brief-PHR-April-2025.pdf>

använda samhällsservice kan det få allvarliga konsekvenser för både enskilda och samhället i stort.⁴¹

Bidragen för frivillig återvandring, i kombination med hårdare kontroll, riskerar att skapa ett indirekt tryck att lämna landet, särskilt för personer som fruktar frihetsberövande eller andra kontrollåtgärder. Att preskriptionstiden för utvisningsbeslut förlängts och villkorats, i kombination med förvarslänkande boendeformer och skärpta rapporteringskyldigheter för vissa myndigheter,⁴² medför risker för långvarig rättsosäkerhet, ökad övervakning samt psykisk påfrestning. Det medför även stora risker för kränkningar av människors rättigheter, exempelvis godtyckligt frihetsberövande och att non-refoulementprincipen inte efterlevs. Dessa lagändringar riskerar att drabba utsatta grupper oproportionerligt hårt.

RESCUE:s rekommendationer

- **Implementera effektiva skyddsåtgärder i genomförandet av EU-pakten.** Sverige måste säkerställa att skyddsåtgärderna tillämpas fullt ut och att takten i de nya påskyndade förfarandena inte äventyrar kvaliteten i individuella prövningar. Sverige bör garantera att särskilt sårbara personer undantas från de påskyndade förfarandena och hänvisas till lämpliga stödinsatser. En oberoende mekanism för övervakning av de grundläggande rättigheterna bör inrättas och innefatta systematiskt deltagande och inhämtning av synpunkter från civilsamhällesorganisationer.
- **Säkerställ ett humant mottagande och undvik att sänka mottagandestandarderna till minimikraven i EU-pakten.** Mottagandet måste förbli humant och i enlighet med rättsliga skyldigheter och därmed förhindra situationer som leder till utsatthet, fattigdom eller social utestängning.
- **Särskild omsorg bör tas för att skydda rättigheterna för utsatta individer och grupper,** och deras specifika behov ska tillgodoses i mottagandevillkor, stödtjänster och rättsliga skyddsåtgärder.
- **Undvik oproportionerlig vikt vid återvändande.** Erbjud lagliga vägar för irreguljära migranter⁴³, skydda och upprätthåll non-refoulementprincipen fullt ut, undvik att tillämpa reglerna om "säkert tredjeland" och "säkert ursprungsland" samt avvisa modellen med "återvändandehubbar".

---

⁴¹ American College of Physicians, "Immigration Enforcement Impact on Public Health," accessed April 14, 2026, <https://www.acponline.org/advocacy/where-we-stand/access-to-care/immigration-enforcement-impact-on-public-health>

⁴² European Council on Refugees and Exiles, "Sweden: Overview of Main Changes Since the Previous Report Update," accessed April 14, 2026, <https://asylumineurope.org/reports/country/sweden/overview-main-changes-previous-report-update/>

⁴³ Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants, *Regularisation Mechanisms and Programmes: Why They Matter and How to Design Them* (Brussels: PICUM, 2023), https://picum.org/wp-content/uploads/2023/01/Regularisation-mechanisms-and-programmes_Why-they-matter-and-how-to-design-them_EN.pdf

3. Investera i integration

Sverige har ingen enhetlig nationell integrationsstrategi. I stället sker separata integrationsinsatser på arbetsmarknaden, inom utbildningsväsendet och på kommunal nivå. Denna modell har fungerat historiskt men de nya reformerna i svensk migrationspolitik riskerar att förhindra integrationen på både kort och lång sikt.

Sverige har infört sex månaders väntetid innan asylsökande får tillträde till arbetsmarknaden, vilket är ett tydligt exempel på en förändring som hämmar integration. Ändringen visar hur Sverige sänker kraven till EU-paktens miniminivå (i det omarbetade direktivet om mottagningsvillkor⁴⁴), och avviker från Sveriges tidigare tillvägagångssätt, där asylsökande kunde få tillträde till arbetsmarknaden kort efter att de lämnat in sin ansökan utan någon fastställd väntetid. Reformen innebär att möjligheten till arbete ska kopplas till vistelse i särskilda mottagnings- och återvändandecenter. Geografiska begränsningar kommer sannolikt att skapa strukturella hinder för att komma in i arbete, bland annat begränsas tillgång till transport, och möjligheter på den lokala arbetsmarknaden. Tillgången till skydd i Sverige har sedan 2016⁴⁵ försämrats där tillfälligt skydd är regel och där möjligheten att få permanent uppehållstillstånd och medborgarskap har begränsats kraftigt. Tillgången till skydd har försämrats ytterligare till följd av Tidöavtalet från 2022. Den nya medborgarskapslagen skärper den svenska migrationspolitiken ännu mer genom längre kvalificeringsperioder, högre krav på språk- och samhällskunskaper samt utökade grunder för återkallande av uppehållstillstånd.⁴⁶ Dessa åtgärder, i kombination med strängare asylregler⁴⁷ och regler för familjeåterförening⁴⁸, riskerar att bidra till en långvarig rättsosäkerhet, vilket undergräver den långsiktiga integrationen.

Integrationsinsatser bör inkluderas i ett tidigt skede av asylprocesser och mottagande. Forskning⁴⁹ visar att mottagande som bygger på ett engagerat lokalsamhälle, tidig tillgång till språkinläring, sysselsättning⁵⁰, utbildning och starka sociala nätverk⁵¹ är avgörande förutsättningar för

---

⁴⁴ European Commission, "Reception Conditions," accessed April 14, 2026, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/asylum-eu/reception-conditions_en

⁴⁵ Prior to these changes, refugees were generally granted permanent residency upon recognition and could apply for citizenship after a period of lawful residence, normally four years after. Since 2016, as the standard, beneficiaries of refugee status were typically granted a three-year temporary residence permit, while those with subsidiary protection received 13-month permits, both extendable if protection grounds persist. Permanent residence could be sought later but was contingent on meeting additional requirements.

⁴⁶ Swedish Refugee Law Center, "Stricter Requirements for Citizenship," accessed April 14, 2026, <https://asylrattscentrum.se/tidoavtalet/skarpta-krav-for-medborgarskap/>

⁴⁷ Swedish Refugee Law Center, "Asylum Legislation Should Be Adapted to the Legal Minimum Level under EU Law," accessed April 14, 2026, <https://asylrattscentrum.se/tidoavtalet/asyllagstiftningen-ska-anpassas-efter-den-rattsliga-miniminivan-enligt-eu-ratten/>

⁴⁸ Swedish Refugee Law Center, "Stricter Conditions for Family Reunification," accessed April 14, 2026, <https://asylrattscentrum.se/tidoavtalet/skarpta-villkor-for-anhoriginvandring/>

⁴⁹ Migration Policy Group, *The European Benchmark for Refugee Integration: Evaluation 2 – Comprehensive Report* (Brussels, 2022), <https://www.migpolgroup.com/wp-content/uploads/2022/04/The-European-benchmark-for-refugee-integration.-Evaluation-2-Comprehensive-report.pdf>

⁵⁰ Organisation for Economic Co-operation and Development, *Making Integration Work: Humanitarian Migrants* (Paris: OECD Publishing, 2016), https://www.oecd.org/en/publications/making-integration-work-humanitarian-migrants_9789264251236-en.html

⁵¹ Organisation for Economic Co-operation and Development, *Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees* (Paris: OECD Publishing, 2018), https://www.oecd.org/en/publications/working-together-for-local-integration-of-migrants-and-refugees_9789264085350-en.html

en hållbar integration. Utöver att vara rättighetsstärkande lönar sig investeringar i integration då det möjliggör för flyktingar att bli självförsörjande och ger på medel- till lång sikt sociala och ekonomiska fördelar som väger upp de kortsiktiga kostnaderna för samhället⁵². Människor som omfattas av EU:s massflyktsdirektiv⁵³ kan direkt börja arbeta, vilket främjar snabb ekonomisk integration och självförsörjning. Det gynnar även mottagarländernas ekonomi. I Polen bidrog till exempel personer som omfattas av direktivet med uppskattningsvis 2,7 procent av BNP under 2024, där cirka 69 procent av flyktingarna i arbetsför ålder var sysselsatta. Deras sysselsättning hade ingen negativ inverkan på lokala löner eller arbetslösheten i landet utan främjade social och ekonomisk integration.⁵⁴

EU:s massflyktsdirektiv för ukrainska flyktingar löper ut i mars 2027. EU uppmanar därför medlemsstaterna att fortsatt erbjuda tydliga vägar till uppehållstillstånd och frivilligt återvändande för dessa personer⁵⁵. Sverige, som har tagit emot över 50 000 ukrainska flyktingar, har ännu inte lagt fram någon plan för vad som ska ske när direktivet upphör att gälla. Avsaknaden av plan skapar osäkerhet i vardagen, exempelvis kring boendesituation, utbildning och familjeliv, samtidigt garanterar förhållandena i Ukraina inte ett säkert återvändande. I mars 2026 meddelade regeringen att personer som omfattas av direktivet kan ansöka om uppehållstillstånd för arbete eller studier utan att lämna landet.⁵⁶

RESCUE:s rekommendationer

- **Prioritera investeringar i långsiktiga integrationsinsatser.** Sverige bör genomföra en samordnad integrationspolitik som säkerställer tillgång till språkinläring, utbildning, sysselsättningsstöd och samhällstjänster för alla flyktingar och personer som beviljats internationellt skydd.
- **Låt asylsökande få snabbt tillträde till arbetsmarknaden.** Sverige bör inte betrakta EU-paktens tidsfrist på sex månader för tillträde till arbetsmarknaden som en lägsta gräns, utan bör istället återgå till att låta asylsökande få tillträde till arbetsmarknaden kort efter att de lämnat in sin ansökan, utan någon förbestämd väntetid. Sverige bör också undvika geografiska begränsningar där närvaro på ett mottagnings- och återvändandecenter är ett krav för att få tillträde till arbetsmarknaden.

---

⁵² European Commission, *Migration and Labour Market Integration of Migrants: A Review of Policies and Impacts* (Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017), https://ec.europa.eu/futurium/sites/futurium/files/jrc107441_wp_kancs_and_lecca_2017_4.pdf

⁵³ European Parliamentary Research Service, *EU Migration Policy: Key Developments and Challenges* (Brussels: European Parliament, 2024), [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/762373/EPRS_BRI\(2024\)762373_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/762373/EPRS_BRI(2024)762373_EN.pdf)

⁵⁴ United Nations High Commissioner for Refugees, "Operational Data Portal: Ukraine Refugee Situation," accessed April 14, 2026, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/106993>

⁵⁵ Council of the European Union, "Protection of Displaced Ukrainians: Council Adopts Recommendation about Transition out of Temporary Protection," September 16, 2025, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/09/16/protection-of-displaced-ukrainians-council-adopts-recommendation-about-transition-out-of-temporary-protection/>

⁵⁶ Swedish Refugee Law Center, "Five New Migration Proposals," accessed April 14, 2026, <https://asylrattscentrum.se/sverige/fem-nya-migrationsforslag/>

- **Begränsa inte flyktingstatusens varaktighet, och återkalla skärpta krav på uppehållstillstånd.** Rättssäkerhet och en trygg, stabil uppehållsstatus är förutsättningar för inkludering och långsiktig integration.
- **Underlätta tillgången till långsiktigt skydd och hållbara lösningar för personer som tvingats fly från Ukraina (inklusive ukrainare från tredjeländer).** Det bör göras genom att erbjuda olika vägar till långvarigt uppehållstillstånd med flexibla behörighetskrav. Exempelvis bör det inte begränsas till personer i arbetsför ålder eller högutbildade. Det är viktigt att säkerställa att personer som önskar ansöka om asyl kan göra det innan det tillfälliga skyddet löper ut, och att flexibiliteten för nyanlända upprätthålls.

4. Upprätthåll det globala systemet för flyktingskydd

I oktober 2024 lade den svenska regeringen fram en ny strategi för Sveriges globala utvecklings-samarbete inom migration, återvändande och frivillig återvandring (2024–2028)⁵⁷, med en total budget på cirka 3 miljarder kronor. Det uttalade målet är att stärka synergier mellan migrationspolitik och utvecklingssamarbete. Målet ska uppnås genom att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och förbättra förutsättningarna för återvändande och återintegrering. Strategin, som ska genomföras genom Sida, uttrycker tydligt att utvecklingsbistånd bör fungera som ett verktyg för att öka återvändande, inklusive tvångsåtervändande, och förhindra vidare migration genom att förbättra partnerländers kapacitet att kontrollera migrationen. Den typen av strategi gör biståndet till instrument för inhemska migrationsmål, vilket undergräver centrala principer för humanitärt- och utvecklingsbistånd. Strategin innehåller inga hänvisningar till relevanta internationella avtal såsom det globala ramverket för flyktingar – Global Compact on Refugees (GCR). Enligt riktlinjerna från OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd (DAC) får vissa migrationsrelaterade aktiviteter redovisas som officiellt bistånd om deras primära syfte är fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling, men biståndsutgifter som drivs av mål för migrationskontroll faller utanför dessa tillåtna anslag.⁵⁸

Sverige har historiskt sett varit en stark förespråkare för FN:s flyktingkonvention från 1951 och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna (EKMR)⁵⁹, och bör fortsätta att ta denna roll globalt. På senare tid har en del europeiska länder, inklusive Sverige, verkat för att omtolka eller reformera delar av EKMR⁶⁰ vilket hotar att inskränka rättigheterna för flyktingar och asylsökande. Sverige ställde sig i december 2025 bakom ett gemensamt uttalande till Europarådets justitie-

⁵⁷ Swedish Government, “New Strategy for Sweden’s Global Development Cooperation on Migration, Returns and Voluntary Repatriation 2024–2028,” February 10, 2025, <https://www.government.se/international-development-cooperation-strategies/2025/02/new-strategy-for-swedens-global-development-cooperation-on-migration-returns-and-voluntary-repatriation-20242028/>

⁵⁸ Organisation for Economic Co-operation and Development, “Migration-Related Activities in Official Development Assistance,” accessed April 14, 2026, <https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/migration-related-activities-in-oda.html>

⁵⁹ Council of Europe, *European Convention on Human Rights*, 1950, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ENG

⁶⁰ European Parliamentary Research Service, *EU Migration Policy Developments and Challenges* (Brussels: European Parliament, 2026), [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2026\)782643](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2026)782643)

ministerkonferens där man uppmanade till en försvagning av dessa garantier i EKMR⁶¹. Det gäller bland annat bestämmelser som är avgörande för skyddet av rätten till privat- och familjeliv, och av principen om non-refoulement. Detta riskerar att urholka skyddet för alla européer, vars rättigheter skyddas under konventionen, vilket väcker allvarliga farhågor om riskerna med att försvaga det globala systemet för skydd av flyktingar och dess centrala rättsliga ramverk.⁶²

RESCUE:s rekommendationer

- **Fördela biståndet i enlighet med internationella överenskommelser där syftet tydligt handlar om att bekämpa fattigdom och främja utveckling.** Sverige bör avsätta minst 60 procent av biståndet till sårbara och konfliktdrabbade stater, och förbli en principfast givare genom att säkerställa att utvecklingsbiståndet går till fattigdomsbekämpning och utveckling, snarare än inhemska mål för migrationskontroll.
- **Försvara och upprätthåll det globala systemet för skydd av flyktingar.** Sverige bör försvara 1951 års flyktingkonvention och motverka försök att omtolka eller urvattna dess grundläggande principer.
- **Begränsa inte tillämpningsområdet eller tolkningen av Europakonventionen.** Sverige bör motsätta sig försök att begränsa Europakonventionens tillämpning eller tolkning på ett sätt som skulle försvaga den rättsliga kontrollen eller urvattna skyddet för flyktingar, migranter och andra utsatta grupper. Sverige måste stå bakom den Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas oberoende och integritet.

Slutord

De lagstiftningsreformer som nu genomförs i Sverige kommer att ha stor påverkan på framtiden för skyddet av flyktingar i Sverige, hela Europa och världen. Det är avgörande att Sverige nu bekräftar sitt historiska ledarskap inom humanitärt skydd och internationell ansvarsfördelning genom ett nationellt asyl- och migrationssystem som är både humant och anpassat till dagens utmaningar. Det kräver att man återupprättar och utökar säkra vägar, prioriterar skydd av flyktingar, säkerställer tillgång till rättvisa asylförfaranden, upprätthåller humana mottagningsförhållanden, investerar i inkludering och integration från början, samt upprätthåller internationella och regionala rättsliga ramverk och principer. De val Sverige gör idag kommer inte bara att forma den nationella politiken utan också få bredare konsekvenser för skyddet av flyktingar i Europa och världen.

---

⁶¹ UK Government, "Joint Statement to the Conference of Ministers of Justice of the Council of Europe," accessed April 14, 2026, <https://www.gov.uk/government/news/joint-statement-to-the-conference-of-ministers-of-justice-of-the-council-of-europe>

⁶² U.S. Department of State, "Deputy Secretary of State Christopher Landau at the Panel 'Global Refugee Asylum System: What Went Wrong and How to Fix It'," September 2025, <https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2025/09/deputy-secretary-of-state-christopher-landau-at-the-panel-global-refugee-asylum-system-what-went-wrong-and-how-to-fix-it>